

Situatierapport Caribische Landen (24/7/2020)

(afgesteld met VWS/RIVM)

Politieke situatie op Curaçao

Sinds vorig weekend gaat de aandacht van regering en Staten op Curaçao vooral uit naar de gevolgen van het terugtreden uit zijn partij (PIN) van Statenlid Calmes; het enige lid namens die partij in de Staten, waarvan minister Suzy Romer de vertegenwoordiger in de regering is. Calmes trad terug omdat hij onvrede had over de koers van zijn partij en zich voorts buitengesloten voelde door de “inner circle” van de minister. Hoewel de minister eigenlijk direct had moeten (en naar zeggen ook had) willen aftreden is zij op verzoek van de MP nog een weekje langer gebleven “om dossiers over te dragen”. Voor Calmes was dat kennelijk aanleiding om uiteindelijk ook de steun aan de regering op te zeggen, hetgeen tot een extra complexe situatie leidde. De regering beschikte namelijk over een meerderheid van 12:9 zetels. Door het recente overlijden van Statenlid/voormalig Statenvoorzitter Millerson (PAR) en het wegvallen van de steun van Calmes, waardoor de verdeling op 10:10 kwam te staan, verschoof alle aandacht naar de beoogde beëdiging van mevrouw Alcalá Walle (voormalig minister Onderwijs, die eerder moest aftreden omdat ze verdachte blijkt in een onderzoek door het OM) als opvolger van Millerson. Dat leidde tot onvrede binnen de PAR fractie (is het wel ethisch zo iemand binnen te halen) en vervolgens tot verklaring van Alcalá dat zij afzag van die zetel.

Dat maakt de beëdiging van de volgende op de partijlijst, heer Elhage, plots een hot topic, dat vandaag zijn beslag zou moeten krijgen in de Staten. Dan staat namelijk de behandeling van zijn geloofsbriefjes gepland, waarvan de oppositie heeft gezegd die te boycotten. Gevolg zou kunnen zijn: geen quorum, dus geen stemming, dus patstelling in de Staten. In contact gisteren met de leider van de oppositie (heer Pisas van de MFK) vertelde deze dat hij vermoedde dat 1 van de oppositieleiden vermoedelijk toch met de coalitie zou meestemmen (mw Moses, 1-zetel-fractie). Kans groot dat het voor coalitie dus goed komt, maar de stabiliteit is verder verslechterd (straks nog meerderheid 11:10). De bekendmaking van diverse affaires die stevig rieken naar bevoordeling en vriendjespolitiek (met name rond nu vertrekkend minister Romer) doet aan geloofwaardigheid van deze regering nog verder af.

Druk op coalitie (vanuit media, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven) is stevig om akkoord te gaan met pakket RMR. Coalitiepartijen MAN en PAR zenden echter vooral afwijzende signalen uit, waarbij argument van aanval op autonomie enorm blijft opspelen. Door deze partijen, de regering en vakbonden is veel onzin naar buiten gebracht over de consensus rijkswet. Lastig om dat allemaal te weerleggen, waardoor nog veel mensen in verwarring zijn. De vertegenwoordiging heeft poging gedaan via media en vele gesprekken dat beeld recht te trekken.

Afgelopen week dus verspild aan intern politiek gedoe. Desalniettemin schijnt een aantal commissies input te hebben aangeleverd voor een brief, die vandaag gereed zou kunnen zijn voor verzending naar NL, met als strekking: akkoord met aanpak, maar wel om de tafel om paar elementen samen beter te maken.”

Politieke situatie Aruba

Net als op Curaçao vindt op Aruba een stevig maatschappelijk debat plaats over het pakket van de RMR, misschien met iets minder emotie dan op Curaçao (maar die is er wel) en met meer gevoel voor de realiteit. Ook op Aruba is het bedrijfsleven voorstander van het aanvaarden van het pakket. Daar lijkt het besef (ook bij vakbonden) wat breder

doorgedrongen dat er geen andere uitweg dan die via NL is. Het spel is er ook anders: er wordt namelijk gesproken tussen NL en Aruba en dat is politiek bekend (al is niet iedereen daar even blij mee). De MP heeft, in tegenstelling tot Curaçao, wel de regie, maar niet de alleenmacht, en ze houdt altijd iets achter de hand. Aruba heeft nog geen akkoord gegeven op het RMR pakket en het is ook nog geen gelopen koers dat we dat akkoord gaan bereiken. Sinds einde dag 22 juli ligt hernieuwd voorstel RMR pakket (inclusief aanbod 40 miljoen Euro rentelastenverlichting) voor bij Aruba. Mogelijk volgt daar einde vandaag, maar gelet op de drukke politiek agenda van MP Aruba, reactie op.

Vanuit Nederland (AZ, FIN, BZK en andere departementen) wordt ondertussen gewerkt aan een *crashpakket* voor Aruba, voor het geval dat het akkoord niet komt. Daarbij wordt in ieder geval gekeken naar de mogelijke consequenties (voor Nederland) als Aruba niet meer kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen tav buitenlandse leningen en de te nemen maatregelen voor continuering van vitale processen.

Politieke situatie Sint Maarten

Vanuit Sint Maarten heel weinig berichten over actieve maatschappelijke discussie over het pakket van de RMR 10/7. Sint Maarten is van de drie landen het meest afwijzend geweest, maar van een plan B is geen sprake. Afgezien van een poging om de waarde van aandelen van overheidsvennootschappen te bepalen, om die eventueel te gelde te maken. Dat zou weer extra financiële lucht geven. Maar dat is moeizaam pad, en is vooral uitstel van executie.

Financiële situatie

Op basis van informatie van C(A)ft: Zowel Curaçao als Sint Maarten beschikken over voldoende liquide middelen om de maanden juli en augustus te kunnen overbruggen (inclusief uitkering van NOW regeling en loonsubsidie). Voor Aruba zal het vanaf medio augustus lastig worden om aan haar verplichting te voldoen. Indien Aruba instemt met de voorwaarden van 3de tranche, heeft het land voldoende liquide middelen tot eind september.

Epidemiologische situatie

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen totaal (sinds gisteren)	5	3	3	29 (+1)	117	94 (+10)
Aantal actieve COVID patiënten actueel	3	1	0	2	13	16
Aantal ziekenhuisopnamen actueel (cumulatief)	1 (1)	0	0 (1)	0 (4)	0 (15)	1 (26*1)
Aantal patiënten op IC actueel (cumulatief)	1 (1)	n.v.t	0 (0)	0 (2)	0 (4)	0 (17*)
Aantal patiënten overleden totaal	0	0	0	1	3	15

*inclusief 1 inwoner van de Franse kant van St. Maarten

¹inclusief 1 inwoner van Saba

Vanaf start luchtverkeer 1 juli is er een significantie toename van Covid in de Caribische regio. Er zijn 35 nieuwe besmettingen (op 30-6 waren er geen covid casussen). Sinds de opening (10 juli) voor toerisme uit de VS zien we vooral een toename van Covid introductie op Aruba. Aruba geeft aan dat de situatie vooralsnog onder controle is.

De nieuwe gevallen op Curaçao en Bonaire betreffen voornamelijk repatrianten. Op Bonaire ligt sinds zaterdag voor het eerst een patiënt op de IC.

Op Sint Maarten zijn veel nieuwe casussen gemeld, 10 sinds gisteren. Aanvullende informatie is nog onbekend. Er is één nieuwe persoon in het ziekenhuis opgenomen. RIVM heeft zorgen geuit over Sint Maarten omdat bron- en contactonderzoek nog geen verklaring heeft opgeleverd voor de nieuwe besmettingen op Sint Maarten. RIVM geeft aan dat op Sint Maarten sprake is van lokale transmissie.

Maar mogelijk, mede in de hand gewerkt door de open grens met het Franse deel, is sprake van import via teruggekeerde ingezetenen alsmede het feit dat via het Franse deel en het nabijgelegen St. Barths routes bestaan langs welke mogelijk besmette personen, ook uit de VS, St. Maarten zijn binnengekomen. Zo laat de vertegenwoordiger van NL op de landen weten.

In het kader van de vier landen samenwerking ministeries van gezondheid is er regelmatig overleg over de situatie in de landen. De Covid ondersteuning aan de landen richt zich op basis van de drie OMT adviezen Carib - en conform eerdere besluiten MCCB - op levering PBM, IC apparatuur en medisch personeel. De personele ondersteuning, materiaal en apparatuur zijn ter plaatse. Momenteel worden gesprekken gevoerd met de landen en het Amerikaanse medische uitzendbureau over verlenging contracten voor IC personeel (na 1 september) voor de periode van een half jaar. Gezien de IC opschaling in Nederland is het een risico om het Amerikaans zorg personeel te vervangen door Nederlands personeel. In samenwerking met het RIVM is extra personeel geworven voor de versterking van de lokale GGD-en op Curaçao, Aruba, Sint Maarten en Bonaire voor in ieder geval de periode september - december. Gezien de nieuwe ontwikkelingen op Sint Maarten wordt overwogen om deze versterking zo snel mogelijk naar Sint Maarten te sturen.

Er zijn zorgen over de financiële situatie van de ziekenhuizen. Het is ingewikkeld om exact zicht op de financiële situatie te krijgen. Het ziekenhuis op Aruba heeft aangegeven (acute) liquiditeitsproblemen te hebben. Het C(A)ft heeft aangegeven zo zou het land Aruba dit aandragen mee te zullen nemen in de liquiditeitssteun 4e tranche. VWS geeft aan dat dit mogelijk te laat is, alsdan zal dat in crash pakket gezien moeten worden. Het omvallen van één van de ziekenhuizen zal nadelige consequenties hebben voor de medische uitzendingen vanuit de BES en de Covid aanpak in het Caribisch deel van het Koninkrijk.